วารสารปรัชญาปริทรรศน์
JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION
ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)
https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index

Research Article

การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนวัดโกมุทพุทธรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร

Creative Art Activities for Self- Discipline Enhancing Among Children of Wat Komootphuttharangsi Pre-Primary Child Development Center, Bangkok Metropolitan Administration

วีรวรรณ คงศร[1*], & นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์[2]

Weerawan Kongsorn[1*], & Nuntawat Pattaragorranan[2]

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. วีรวรรณ คงศร*
Weerawan Kongsorn
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Education, Bangkokthonburi University,Thailand.
Email: weerawan_k@pnru.ac.th

2. นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์*
Nuntawat Pattaragorranan
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Education, Bangkokthonburi University,Thailand.
Email: nuntawat_patta@pnru.ac.th

คำสำคัญ:
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์, ความมีวินัยในตนเองของเด็ก, ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนวัดโกมุทพุทธรังสี

Keywords:
Creative Art Activities, Children's Self-Discipline, Wat Komoot Phuttharangsi Pre- Primary Child Development Center

Article history:
Received: 07/03/2026
Revised: 10/04/2026
Accepted: 10/05/2026
Available online: 26/06/2026

ABSTRACT

This research aims to 1) To study the self-discipline of kindergarten 1 students who received learning experiences through creative art activities; 2) to compare the self-discipline of kindergarten 1 students before and after participating in creative art activities; and 3) to examine the satisfaction of kindergarten 1 student toward learning experiences through creative art activities. This study employed a quasi-experimental research design using a one-group pretest–posttest design. The population consisted of 50 Kindergarten 1 children studying in the second semester of the academic year 2025 at Wat Komoot Phuttharangsi Pre-Primary Child Development Center under the Bangkok Metropolitan Administration. The sample included 25 Kindergarten 1 children selected by purposive sampling. The research instruments included (1) creative art activity lesson plans; (2) an observation form for children's self- discipline behaviors, and (3) a satisfaction assessment form. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The results revealed that: (1) the children's self-discipline improved from a mean score of 4.43 (moderate level) before the intervention to 7.51 (high level) after participation; (2) the posttest scores were significantly higher than the pretest scores at the .001 level ($t = 15.29$, $p < .001$), indicating a statistically significant effect of the activities on self-discipline development;

How to cite:
Kongsorn, W. & Pattaragorranan, N. (2026). Creative Art Activities for Self-Discipline Enhancing Among Children of Wat Komootphuttharangsi Pre-Primary Child Development Center, Bangkok Metropolitan Administration. *Journal of Philosophical Vision*, 31 (1), 112-125.

and (3) the children reported a high level of satisfaction with the activities, with the activity entitled “Free Drawing: I Am a Self-Disciplined Child” receiving the highest rating.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 2) เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ความมีวินัยในตนเองของเด็กโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ รูปแบบวิจัย คือ วิจัยเชิงปริมาณแบบกึ่งทดลอง โดยมีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 25 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรม คะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.51 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กมีพฤติกรรมด้านวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (2) ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองผลการทดสอบค่าที พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 15.29$, $p < .001$) แสดงว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ และ (3) ความพึงพอใจของเด็กต่อกิจกรรม เด็กมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในระดับมาก โดยกิจกรรม “วาดภาพอิสระ ฉันเป็นเด็กมีวินัย” มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

1. บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยนับเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในระยะยาว โดยเฉพาะเด็กในช่วงอายุแรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความไวต่อการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างสูง (critical period) เด็กจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อวางรากฐานของคุณภาพชีวิตและศักยภาพในการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 2; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564: 7) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเด็กให้เป็น “คนดี มีวินัย มีทักษะชีวิต และมีความสุข” โดยเน้นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย (meaningful play) การลงมือปฏิบัติจริง (active learning) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในบริบทที่เหมาะสมกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 5) ทั้งนี้ ในด้านคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ หลักสูตรมุ่งเน้นให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และปฏิบัติตนตามข้อตกลงของสังคม โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การยอมรับกติกา และการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า “ความมีวินัยในตนเอง” เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 32) ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยจึงมิได้หมายถึงเพียงการปฏิบัติตามกฎระเบียบเท่านั้น หากแต่ครอบคลุมถึงความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self-Regulation) การยับยั้งชั่งใจ การปฏิบัติตามข้อตกลง และการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมตามวัย ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบวกที่เน้นการเสริมแรงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง (สิรินทร์ ลัดดากลม บุญเชิดชู และคณะ, 2566: 8) อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมวินัยในตนเองควรดำเนินการบนพื้นฐานของธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 5) ทั้งนี้ แม้งานวิจัยที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านศิลปะและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย แต่ยังขาดการศึกษาเชิงลึกที่เชื่อมโยงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองในฐานะตัวแปรเชิงพฤติกรรม (behavioral construct) อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดช่องว่างองค์ความรู้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ จากการสังเกตสภาพจริงของผู้วิจัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนวัดโกมุทพุทธรังสี พบว่าเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 บางส่วนยังมีพฤติกรรมที่สะท้อนถึงการขาดวินัยในตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ไม่เหมาะสม การไม่สามารถรอคอย การขาดความรับผิดชอบต่ออุปกรณ์ และการไม่สามารถทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย (ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนวัดโกมุทพุทธรังสี, 2566) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเองอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ในบริบทนี้ “กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์” ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่มีศักยภาพ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดริเริ่ม ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ ภายใต้กรอบที่เหมาะสม อีกทั้งยังส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม เช่น การแบ่งปัน การช่วยเหลือ และความร่วมมือ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาวินัยในตนเอง (ณัฐทิญาภรณ์ การะเกตุ, 2563: 3) กล่าวได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการพัฒนาด้านสุนทรียภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกเชิงพฤติกรรมในการหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็ก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับอนุบาลปีที่ 1 โดยมุ่งหวังว่าผลการวิจัยจะสามารถเสนอแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาระดับความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2) เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ความมีวินัยในตนเองของเด็กโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest–Posttest Design) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนวัดโกมุทพุทธรังสี ปีการศึกษา 2568

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมและการได้รับอนุญาตจากสถานศึกษาให้เข้าร่วมการวิจัยตลอดระยะเวลาการทดลอง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 3 คน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ประเภท ดังนี้

1) แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทฉีก–ตัด–ปะ จำนวน 8 แผน โดยแต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และวิธีการประเมินผล แผนการจัดกิจกรรมได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยจำนวน 3 คน ผลการประเมินพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.99)

2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดการวิจัย ครอบคลุม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การควบคุมตนเอง การปฏิบัติตามกติกาและความรับผิดชอบ และ การรอคอยและการปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน รวมทั้งสิ้น 9 ตัวชี้วัด โดยใช้มาตรประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ได้แก่

3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้สม่ำเสมอ

2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้บางครั้ง

1 คะแนน หมายถึง ไม่สามารถปฏิบัติได้

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00

3) แบบประเมินความพึงพอใจของเด็ก แบบประเมินความพึงพอใจเป็นแบบประเมินภาพสัญลักษณ์ 3 ระดับ ซึ่งเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย พึงพอใจมาก (3 คะแนน) พึงพอใจปานกลาง (2 คะแนน) ไม่พึงพอใจ (1 คะแนน)

แบบประเมินได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อรายการ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อม ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์และศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนวัดโกมุทพุทธรังสี รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินกิจกรรมแก่เด็กกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนเข้าร่วมการทดลอง

2) การเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมก่อนเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

3) การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทฉีก–ตัด–ปะตามแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 8 แผน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมของเด็กระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม

4) การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง (Posttest) หลังสิ้นสุดกิจกรรม ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กด้วยแบบสังเกตฉบับเดิม และประเมินความพึงพอใจของเด็กต่อกิจกรรมด้วยแบบประเมินภาพสัญลักษณ์

เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ผู้วิจัยกำหนดให้ใช้ผู้สอนคนเดียวกัน จัดกิจกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน และใช้แผนการจัดกิจกรรมชุดเดียวกันกับเด็กทุกคนตลอดการทดลอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) เพื่อวิเคราะห์ระดับความมีวินัยในตนเองและความพึงพอใจของเด็ก

2) การทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test หรือ Paired Samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

3) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของเด็กในแต่ละระดับการตอบ

กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมความมีวินัยในตนเอง จำนวน 8 กิจกรรม ให้กับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 25 คน ภายหลังการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ทำการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การควบคุมตนเอง 2) การปฏิบัติตามกติกาและความรับผิดชอบ 3)การรอคอยและการทำกิจกรรมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยก่อนจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตารางค่าเฉลี่ยก่อนการเรียน (Pre-Test)				
กิจกรรม	**n**	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
1. ระบายสีในกรอบภาพ	25	4.80	1.15	ปานกลาง
2. ปั้นดินน้ำมันเป็นผลไม้	25	4.60	1.08	ปานกลาง
3. ฉีกปะภาพผลไม้	25	4.60	1.04	ปานกลาง
4. การระบายสีด้วยการพิมพ์มือเป็นดอกไม้	25	4.44	1.02	ปานกลาง
5. พับกระดาษเป็นรูปสัตว์	25	4.08	1.04	ปานกลาง
6. เป่าสีเป็นรูปภาพ ต้นไม้	25	4.16	1.02	ปานกลาง
7. ติดปะเศษวัสดุธรรมชาติเป็นภาพสัตว์	25	4.44	1.02	ปานกลาง
8. วาดภาพอิสระ “ฉันเป็นเด็กมีวินัย”	25	4.28	1.03	ปานกลาง
รวม	**25**	**4.43**	**0.23**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยรวมเท่ากับ 4.43 คะแนน จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า ทุกกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.08–4.80 คะแนน

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นระดับความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เห็นผลการพัฒนาอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์คะแนนหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตารางค่าเฉลี่ยหลังการเรียน (Post-Test)				
กิจกรรม	**n**	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
1. ระบายสีในกรอบภาพ	25	7.64	1.06	ดีมาก
2. ปั้นดินน้ำมันเป็นผลไม้	25	7.72	1.07	ดีมาก
3. ฉีกปะภาพผลไม้	25	7.96	0.98	ดีมาก
4. การระบายสีด้วยการพิมพ์มือเป็นดอกไม้	25	7.44	1.02	ดีมาก
5. พับกระดาษเป็นรูปสัตว์	25	7.40	1.15	ดีมาก
6. เป่าสีเป็นรูปภาพ ต้นไม้	25	7.12	1.06	ดีมาก
7. ติดปะเศษวัสดุธรรมชาติเป็นภาพสัตว์	25	7.56	1.09	ดีมาก
8. วาดภาพอิสระ “ฉันเป็นเด็กมีวินัย”	25	7.24	1.32	ดีมาก
รวม	**25**	**7.51**	**0.27**	**ดีมาก**

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าทุกกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยหลังการเรียนอยู่ในระดับดีมากโดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ กิจกรรม “ฉีกปะภาพผลไม้” ($\bar{X}$ = 7.96) รองลงมา คือ กิจกรรม “ปั้นดินน้ำมันเป็นผลไม้” ($\bar{X}$ = 7.72) และกิจกรรม “ระบายสีในกรอบภาพ” ($\bar{X}$ = 7.64) ตามลำดับ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (T-Test For Dependent Samples) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 แสดงดังตารางที่ 2 จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยรวมเท่ากับ 7.51 คะแนน จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่าทุกกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากเช่นกันผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มุ่งศึกษาระดับความมีวินัยในตนเองของเด็กหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 25 คน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มเดียว (Dependent Samples t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็ก ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์							
ชื่อกิจกรรม	**n**	**Pre-Test**		**Post-Test**		**t**	**p**
		$\bar{X}$	**S.D.**	$\bar{X}$	**S.D.**		
1. ระบายสีในกรอบภาพ	25	4.80	1.15	7.64	1.06	9.02***	.000
2. ปั้นดินน้ำมันเป็นผลไม้	25	4.60	1.08	7.72	1.07	10.29***	.000
3. ฉีกปะภาพผลไม้	25	4.60	1.04	7.96	0.98	12.00***	.000
4. การระบายสีด้วยการพิมพ์มือเป็นดอกไม้	25	4.44	1.02	7.44	1.02	10.32***	.000
5. พับกระดาษเป็นรูปสัตว์	25	4.08	1.04	7.40	1.15	9.80***	.000
6. เป่าสีเป็นรูปภาพ ต้นไม้	25	4.16	1.02	7.12	1.06	9.95***	.000
7. ติดปะเศษวัสดุธรรมชาติเป็นภาพสัตว์	25	4.44	1.02	7.56	1.09	10.19***	.000
8.วาดภาพอิสระ “ฉันเป็นเด็กมีวินัย”	25	4.28	1.03	7.24	1.32	8.77***	.000
รวม	**25**	**4.43**	**0.23**	**7.51**	**0.27**	**15.29*** **	**.000**

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.08–4.80 คะแนนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 7.12–7.96 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนด้วยสถิติ t-test for Dependent Samples พบว่าคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทุกกิจกรรม ($p < .001$) แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจของเด็กหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทั้ง 8 กิจกรรม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ 3 ระดับ ได้แก่ 3 = พึงพอใจมาก 2 = พึงพอใจปานกลาง และ 1 = ไม่พึงพอใจ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตารางค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์				
กิจกรรม	**n**	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
1. ระบายสีในกรอบภาพ	25	2.76	0.60	พึงพอใจมาก
2. ปั้นดินน้ำมันเป็นผลไม้	25	2.88	0.33	พึงพอใจมาก
3. ฉีกปะภาพผลไม้	25	2.80	0.41	พึงพอใจมาก
4. การระบายสีด้วยการพิมพ์มือเป็นดอกไม้	25	2.80	0.41	พึงพอใจมาก
5. พับกระดาษเป็นรูปสัตว์	25	2.64	0.70	พึงพอใจมาก
6. เป่าสีเป็นรูปภาพ ต้นไม้	25	2.96	0.20	พึงพอใจมาก
7. ติดปะเศษวัสดุธรรมชาติเป็นภาพสัตว์	25	2.88	0.33	พึงพอใจมาก
8. วาดภาพอิสระ “ฉันเป็นเด็กมีวินัย”	25	3.00	0.00	พึงพอใจมาก
รวมเฉลี่ยทั้ง 8 กิจกรรม	**25**	**2.78**	**0.43**	**พึงพอใจมาก**

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนนั้น แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}$ = 2.78, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมวาดภาพอิสระ “ฉันเป็นเด็กมีวินัย” มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 3.00) รองลงมา คือ กิจกรรมเป่าสีเป็นรูปภาพต้นไม้ ($\bar{X}$ = 2.69) และกิจกรรมปั้นดินน้ำมันเป็นผลไม้ ($\bar{X}$ = 2.88)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเด็กมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลและความเหมาะสมของกิจกรรมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก

5. อภิปรายผลการวิจัย

1) ระดับความมีวินัยในตนเองของเด็กหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าเด็กมีระดับความมีวินัยในตนเองหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีพัฒนาการด้านการควบคุมตนเอง การปฏิบัติตามกติกา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมกระบวนการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมผ่านการลงมือ

ปฏิบัติจริง ซึ่งเด็กต้องเรียนรู้การวางแผน การปฏิบัติตามขั้นตอน การรอคอย การใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกับผู้อื่น และการรับผิดชอบต่อผลงานของตนเอง กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้เด็กได้ฝึกพฤติกรรมทางวินัยอย่างเป็นธรรมชาติภายใต้บริบทการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการทางสติปัญญาของ Jean Piaget (1952) ที่เสนอว่าเด็กสร้างองค์ความรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและการลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maria Montessori (1967) ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพึ่งพาตนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบและวินัยภายใน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดทางสังคมวัฒนธรรมของ Lev Vygotsky (1978) ที่มองว่าพัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยครูและเพื่อนมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการสร้างประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการกำกับตนเองของเด็ก ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มิได้ส่งเสริมเฉพาะความคิดสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยในตนเองผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2) การเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีประสิทธิผลในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่มีโครงสร้างการเรียนรู้ชัดเจน เด็กต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมวัสดุ การดำเนินกิจกรรม การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ไปจนถึงการเก็บอุปกรณ์หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม การปฏิบัติซ้ำอย่างต่อเนื่องช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์และพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความมีวินัยในตนเอง ผลการศึกษาสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของ Erikson (1963) โดยเฉพาะขั้น Initiative versus Guilt ซึ่งเด็กวัยอนุบาลต้องการโอกาสในการริเริ่ม ลงมือทำ และรับผิดชอบต่อกิจกรรมของตนเอง เมื่อเด็กได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสมจะนำไปสู่การพัฒนาความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบ และการควบคุมตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรายงานของ Center on the Developing Child (2021) ที่ระบุว่าทักษะการกำกับตนเองสามารถพัฒนาได้ผ่านกิจกรรมที่มีโครงสร้าง มีเป้าหมาย และเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ในด้านงานวิจัยเชิงประจักษ์ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา บุหงอ (2564) และ อินทิรา สุกใส (2566) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม การปฏิบัติจริง และการปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ช่วยยืนยันว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่สามารถบูรณาการการพัฒนาทักษะทางศิลปะควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะด้านวินัยในตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าเด็กมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมมีความเหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของเด็กปฐมวัย สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และส่งเสริมการ

มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดและจินตนาการอย่างอิสระ ได้เลือกวิธีการสร้างสรรค์ผลงานตามความสนใจของตนเอง และได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จจากการสร้างผลงานที่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวมีส่วนช่วยส่งเสริมแรงจูงใจภายใน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ Papalia et al. (2019) ที่เสนอว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมายและสอดคล้องกับความสนใจของตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Ewing (2020) ที่ชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะช่วยส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออกทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Colliver (2022) ซึ่งพบว่ากิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมีส่วนช่วยเพิ่มความสนใจ ความกระตือรือร้น และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

โดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้งในด้านการควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามกติกา ควบคู่ไปกับการสร้างความพึงพอใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในการเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาทักษะทางสังคมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กในศตวรรษที่ 21

6. สรุป

ผลการวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยพบว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กมีพัฒนาการด้านวินัยในตนเองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการกำกับตนเอง การปฏิบัติตามกติกา ความรับผิดชอบ และการควบคุมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามช่วงวัย นอกจากนี้ เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมในระดับสูง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ซึ่งสะท้อนถึงความสอดคล้องระหว่างลักษณะกิจกรรมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความสนใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้

ในเชิงวิชาการ ผลการศึกษานี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มิได้มีบทบาทเพียงในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์หรือทักษะด้านศิลปะเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีศักยภาพในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านสังคมและอารมณ์ โดยเฉพาะความมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในระยะยาว ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสามารถใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับครูปฐมวัย ผู้พัฒนาหลักสูตร และผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาในการออกแบบและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะด้านพฤติกรรมควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กอย่างสมดุลและยั่งยืน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้านเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองต่ำที่สุด คือ กิจกรรม“พับกระดาษเป็นรูปสัตว์” ($\overline{X}$= 7.40) และกิจกรรม “เป่าสีเป็นรูปภาพต้นไม้” ($\overline{X}$= 7.12) แสดงให้เห็นว่า เด็กยังมีข้อจำกัดในด้านการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ลำดับขั้นตอนและความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทำกิจกรรมที่มีขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมที่ต้องทำตามลำดับ การรอคอย และการทำงานจนเสร็จ เพื่อพัฒนาทักษะการควบคุมตนเองและการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก และมีการฝึกซ้ำอย่างสม่ำเสมอ

2) ด้านครูผู้สอน จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมบางประเภทที่มีขั้นตอนซับซ้อน เช่น การพับกระดาษหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะ ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากิจกรรมอื่น แสดงให้เห็นว่า เด็กอาจยังไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมกับวัย โดยเฉพาะการปรับระดับความยากง่ายของกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็ก รวมทั้งควรมีการสาธิตทีละขั้นตอน ใช้คำแนะนำที่ชัดเจน และให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ และเกิดการเรียนรู้ด้านวินัยในตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่มีขั้นตอนและต้องใช้การควบคุมตนเองสูงยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากิจกรรมอื่น สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนับสนุน การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และทรัพยากรที่เพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการฝึกวินัยในตนเองของเด็ก

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในระยะยาว เพื่อพิจารณาความคงทนของพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็ก

2) ควรเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของการออกแบบการวิจัย

3) ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่หลากหลาย

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมสุขภาพจิต. (2564). *คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.

กาญจนา บุหงอ. (2564). วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(3), 1–15.

ณัฐทิญาภรณ์ การะเกตุ. (2563). *การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. Journal of Modern Learning Development*, 5(2).

ทิศนา แขมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภัสนิดา กุลแก้ว. (2563). *การศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย.* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ผ่องพรรณ ธนาเศรษฐ. (2559). *พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนะ บัวสนธ์. (2562). *วิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2561). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิรินทร์ ลัดดากลม บุญเชิดชู และคณะ. (2566). วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย: สร้างเสริมได้ด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 21(2).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: สพฐ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579.* กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานสถานการณ์การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย.* กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564–2570.* กรุงเทพฯ.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2560). *การศึกษาปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี สัณหฉวี. (2562). *ศิลปศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อินทิรา สุกใส. (2566). *การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย.* สมุทรปราการ : สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2.

Berk, L. E. (2013). *Child Development***.** 9th ed. Boston: Pearson.

Bredekamp, S., & Copple, C. (1997). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs.* Washington, DC: NAEYC.

Center on the Developing Child. (2021). *Executive Function & Self-Regulation.* Harvard University.

Colliver, Y., Veraksa, N., & Walker, S. (2022). The role of play in children's self-regulation development. *Early Child Development and Care*, 192(10), 1501–1514.

Eisner, E. W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind.* New Haven: Yale University Press.

Erikson, E. H. (1963). *Childhood and Society.* New York: Norton.

Ewing, R. (2020). *The Arts and Australian Education: Realising Potential.* Camberwell: ACER Press.

OECD. (2021). *Beyond Academic Learning: Social and Emotional Skills.* Paris: OECD.

Papalia, D. E., Feldman, R. D., & Martorell, G. (2019). *Human Development.* New York: McGraw-Hill.

Piaget, J. (1952). *The Origins of Intelligence in Children.* New York: International Universities Press.

UNESCO. (2020). *Early Childhood Care and Education.* Paris: UNESCO.

UNICEF. (2021). *Early Childhood Development.* New York: UNICEF.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society.* Cambridge, MA: Harvard University Press.

Wells, R., & Galuski, T. (2024). Supporting self-regulation through classroom art practices. *Journal of Early Childhood Education Research,* 13(1), 45–60.

World Health Organization. (2020). *Improving Early Childhood Development.* Geneva: WHO.